

Hvordan kan praktiske elementer være en del af prøver – eller: Hvordan kan fagets praksis komme til udtryk i prøven?

Inspiration fra FGU

Michael Bjergsø, FGU Syd- og Vestsjælland

Kort om Forberedende Grunduddannelse (FGU)

- En relativt ny uddannelse (aug. 2019)
- En ny hovedvej på det forberedende område
- En praktisk baseret uddannelse – kombinerer værkstedsfag og almenfag
- FGU SV: ca. 650 elever og 100 ansatte på 4 skoler
- Elevgruppen – 16-25-årige unge, generelt dårlige skoleerfaringer, ca. 1/3 er ordblinde, men i øvrigt meget forskellige unge mennesker...
- Status – 3 punkter: Stabilitet, gode resultater, elevmangel...

Fag og prøver på FGU

Almenfag (G-D-niveau)

- Dansk
- Dansk som andetsprog
- Matematik
- Engelsk
- Samfundsfag
- Naturfag
- PASE
- Identitet og medborgerskab

Værkstedsfag (FGU1-2-3-niveau)

- Byg, bolig og anlæg
- Handel og kundeservice
- Industri (metal mv.)
- Jordbrug, skovbrug og fiskeri
- Kommunikation og medier
- Mad og ernæring
- Miljø og genbrug
- Motor og mekanik
- Musik og kunstnerisk produktion
- Omsorg og sundhed
- Service og transport
- Turisme, kultur og fritid

Tre prøveformer:

1. Praktisk prøve på én arbejdsdag

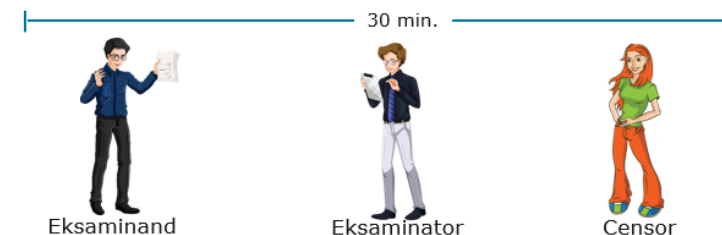
- Lærer og censor er tilstede hele dagen
- Samtaler med elever
- Både proces og produkt bliver bedømt

2. Praktisk prøve over flere dage

- Eleven stilles en opgave på baggrund af en case - kan være en produktionsopgave
- Mundtlig eksamination dagen efter arbejdsdagen/dagene

3. Portfolioprøve

- Mundtlig eksamination på baggrund af en præsentationsportfolio

To generelle problemstillinger

Mere praksis i skolen er ikke en ny ambition

- Folkeskolereformen (2013): praktisk og anvendelsesorienteret undervisning bl.a. med Åben skole
- EUD-reformen (2014): Koble teori og praksis ved at styrke praksisrelateret undervisning
- FGU-reformen (2017): På alle spor kombinere teori og praksis ved praksisbaseret undervisning

En parallel strømning: Styrket faglighed

- Klare mål for bl.a. dansk og matematik
- Adgangskrav skærpet (bl.a. 02 i dansk og matematik til erhvervsuddannelserne)
- Overgangskrav fra grunduddannelse til hovedforløb (Fx smedeuddannelsen: Dansk, matematik og engelsk på E-niveau og fysik på F-niveau)

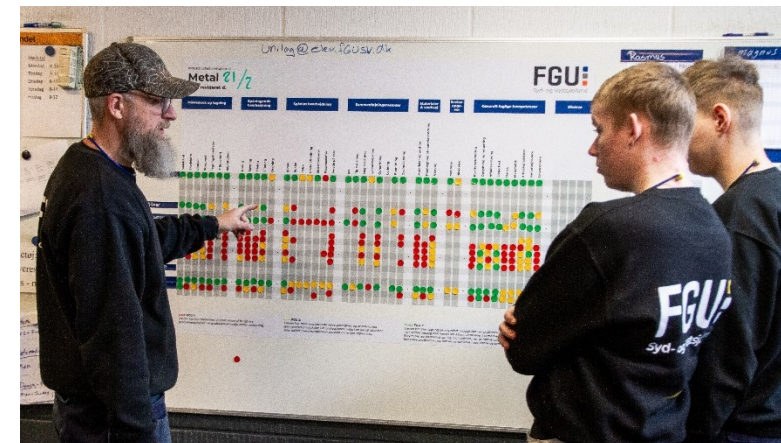
Spørgsmål: Hvordan går det til, at vores skoler i de samme år er blevet 'alt for akademiske'?

- **Vi kæder faglighed sammen med de almenfaglige og de akademiske dyder – fokus på dansk, matematik osv.**
- **Det praktiske reduceres ofte til 1) motivationsskabende eller 2) andre veje til at arbejde med de almene fag**
- **Vi er ikke gode til at anerkende praksis i sin egen ret – at det i sig selv rummer en faglighed**

To generelle problemstillinger

Vi skiller tingene ad – og skal bøvle med at samle dem igen

- Eksemplet med smedeuddannelsen
- Treenigheden 'viden, færdigheder og kompetencer'

En pointe: Vi gør selve fagets udgangspunkt analytisk og teoretisk

Eksempel: Fagbilaget for Mad og ernæring (FGU)

- Arbejde i autentiske værksteder og fokuseret på produktion af måltider med afsætning som mål
- 27 videns-, færdigheds- og kompetencemål
- Undervisningen skal tilrettelægges, så det styrker elevernes færdigheder i dansk og matematik
- IT og digitale teknologier skal inddrages
- (... og mere til)

Problem: En spænding i fagbilaget (værksted og produktion MEN levere helt traditionelle 'skole-resultater')

Hvordan oversætter læreren det til undervisning...?

Hvordan kan praktiske elementer være en del af prøven?

Eller måske bedre at spørge: Hvordan kan fagets praksis komme til udtryk i prøven?

Er det egentlig et problem?

Hvad skulle vi vægte ved prøven?

- At gøre og håndtere <--> at fortælle og sætte ord på?
- Praktisk refleksion <--> teoretisk refleksion?
- Kropslighed <--> sproglighed

Pointen er ikke, om portfolio eller den praktiske prøve er den bedste prøveform som sådan –
Pointen er, at fagets praksis skal komme til udtryk i prøven. Ellers bedømmer vi skævt!

... og vi kommer også meget nemt til at undervise i noget andet end fagets praksis.

Praksis og prøver – et forslag

Hvilke prøver anerkender vi?

- Status pt.: De praktiske prøver på FGU kan ikke bruges til noget – et problem...
- Forslag: Lad dem være adgangsgivende til EUD – Hvilken logik tilsiger, at det kun er dansk og matematik, vi anerkender...?

Vi vil gerne mere praksis i vores skoler og uddannelser.

... Men vi har svært ved reelt at anerkende praksis i sin egen ret.

Og vi har en tendens til at gøre udgangspunktet teoretisk i stedet for at tage udgangspunkt i fagets praksis.

Det har konsekvenser – både i undervisning og ved prøver...

